

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy ustalił w sprawie co następuje:

I. i F. W. pozostają na emeryturach. W 2012 roku z tytułu emerytury osiągnęli dochody odpowiednio 712,49 zł i 1.566,94 zł, tj. w łącznej wysokości ok. 2,3 tys. zł netto. W dniu 10 lipca 2012 roku I. i F. W. zgłosili się do prowadzonej przez D. P. firmy pożyczkowej (...) z siedzibą w O. przy ul. (...) oświadczając, że chcą zaciągnąć pożyczkę gotówkową w wys. ok. 1.600 zł. Klientów obsługiwała pracownica K. W.. Po okazaniu przez I. i F. W. dowodów osobistych, legitymacji emeryta oraz wyciągów z ZUS obrazujących dochody z tytułu emerytury, K. W. stwierdziła, że w/wymienieni posiadają zdolność kredytową na kwotę 2.000 zł. Ostatecznie uzgodnili, że kwota pożyczki opiewać będzie na kwotę 1.800 zł. W ten sposób doszło do podpisania przez I. i F. W. umowy pożyczki na łączną kwotę 6.228,00 zł, której odbiór własnoręcznym podpisem potwierdził F. W., z której to kwoty pożyczkobiorcy zwrócili następnie pożyczkodawcy kwotę 797,00 zł tytułem tzw. opłaty przygotowawczej oraz kwotę 3.631,00 zł tytułem zabezpieczenia kwoty pożyczki. W efekcie otrzymali jedynie uprzednio uzgodnioną kwotę 1.800 zł, będąc jednakże zobowiązani do spłaty kwoty 6.228,00 zł w 36 miesięcznych ratach po 173,00 zł poczynając od dnia 28.07.2012r. do 28.06.2015r. Firma pożyczkowa (...) nigdy nie wypłacała kwoty udzielonych pożyczek na konta bankowe pożyczkobiorców. W wyznaczonych terminach, pomimo otrzymywania stałych dochodów z tytułu emerytury, I. i F. W. nie dokonali wpłaty żadnej raty, nie reagując też na żadne telefoniczne, listowne, a także osobiste wezwania do zapłaty, wobec czego reprezentujący firmę (...) D. P. wystąpił na drogę sądową uzyskując nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym z 6.11.2012r., na mocy którego I. i F. W. zobowiązani zostali do zapłaty kwoty 6.428,00 zł wraz z odsetkami oraz kwoty 1.281,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Od orzeczenia sądu I. i F. W. nie odwoływali się. Pomimo orzeczenia sądu I. i F. W. nie dokonali spłaty zadłużenia, wobec powyższego sprawa została skierowana do postępowania egzekucyjnego, w toku którego komornik ściągą wierzytelność z tytułu pożyczki z dochodów uzyskiwanych przez I. i F. W. w ramach emerytury.

Dowody: zeznania pokrzywdzonego D. P. – k. 13-14, 190

zeznania świadka K. W. – k. 23-24, 103-104, 177

umowa pożyczki z 10.07.2012r. – k. 2-5,

dowód wypłaty kwoty pożyczki z 10.07.2012r. – k. 6,

nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym – k. 12,

kopia dokumentów tożsamości – k. 7-8,

informacja ZUS dot. wysokości dochodów – k. 12,

częściowo wyjaśnienia oskarżonej I. W. – k. 49, 96, 177,

I. W. ma 71 lat. Jest mężatką. Ma dorosłe dzieci. Posiada wykształcenie podstawowe, nie ma wyuczonego zawodu. Nie pracuje, pozostaje na emeryturze w wys. 800 zł netto miesięcznie. Nie posiada istotnego majątku. Nie była dotąd karana sędownie. I. W. w swoich wyjaśnieniach nie przyznała się do popełnienia zarzucanego jej czynu i skorzystała z prawa odmowy składania wyjaśnień, przyznając fakt zawarcia umowy pożyczki, jak i podpisania potwierdzenia jej otrzymania oraz podała, że jej nie spłacała, albowiem nie otrzymała kwoty pożyczki na wskazane konto bankowe. Mimo tego nie odstąpiła od umowy, nie odwołała się też od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu cywilnym, ani wreszcie nie zawiadomiła organów ścigania o rzekomym oszustwie, którego miała paść ofiarą.

Dowody: wyjaśnienia oskarżonej I. W. - k. 49, 96, 177,

dane osobopoznawcze – k. 50, 53,

dane o karalności z K. – k. 44, 45, 87, 88, 100, 101,

Sąd Rejonowy zważył w sprawie, co następuje :

W świetle zebranego w przedmiotowej sprawie materiału dowodowego zarówno sprawstwo jak i wina oskarżonej co do popełnienia przypisanego jej czynu, nie budzi wątpliwości.

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego nie mogły budzić wątpliwości sprawstwo, zawinienie oraz okoliczności popełnienia przez oskarżoną zarzucanego jej czynu zabronionego.

Dokonując ustaleń stanu faktycznego Sąd oparł się w głównej mierze na dowodowych źródłach osobowych w postaci: zeznań świadków: D. P. – właściciela firmy pożyczkowej oraz K. W. – pracownika w/w firmy, z którym oskarżona zawierała umowę.

Zeznania w/wymienionych były logiczne, rzeczowe i wzajemnie się uzupełniały, mając odzwierciedlenie w dowodach z dokumentów w postaci umowy pożyczki, dowodu wypłaty, dokumentacji z ZUS, kopii nakazu zapłaty, w świetle których to okoliczności zawarcia umowy pożyczki, wypłata środków pieniężnych oraz brak zapłaty nie budziły żadnych wątpliwości. W świetle powyższych dowodów nie zasługiwały na wiarę wyjaśnienia oskarżonej, w zakresie sprawstwa i zawinienia, co do przypisanego przestępstwa, która przyznając fakt zawarcia umowy pożyczki podała, że jej nie spłacała, albowiem nie otrzymała z mężem, kwoty pożyczki na konto bankowe. Zarówno z umowy pożyczki podpisanej przez w/w, jak i podpisanego przez świadka F. W. dowodu wypłaty wynikało, że otrzymali oni w gotówce kwotę 1.800 zł, tj. kwotę pożyczki pomniejszoną o manipulacyjne (opłata przygotowawcza i kwota zabezpieczenia), zatem nie mogli się spodziewać wpływu żadnych środków pieniężnych na konto bankowe, którego zresztą przy zawarciu umowy nie podawali. Reasumując wyjaśnienia w/w, w zakresie w zakwestionowania sprawstwa i zawinienia oskarżonej, nie zasługiwały na wiarę, stanowiąc przyjętą linię obrony, zmierzającą do uniknięcia odpowiedzialności karnej. Oskarżona, bowiem otrzymała w gotówce pieniądze w kwocie nie mniejszej, niż 1.800 zł, a następnie, pomimo osiągania miesięcznie dochodów z tytułu emerytury w łącznej wysokości prawie 2,3 tys. zł netto, nie dokonała zapłaty żadnej raty, która miesięcznie wynosiła zaledwie 173 zł, nie reagując następnie na żadne wezwania do zapłaty i nie próbując wyjaśnić sprawy, tym bardziej, że jak twierdzili, mieli otrzymać pieniądze na konto. Mimo, że nie otrzymali pieniędzy na konto (gdyż konta takiego nawet nie podawali, a firma nigdy kwoty pożyczek na konto nie udzielała), nie odstąpiła od umowy, nie zawiadomiła organów ścigania, że padli z mężem ofiarą oszustwa, nie kwestionując też cywilnego orzeczenia sądowego, co reasumując prowadziło do uznania, że w istocie w/w, już w chwili zawierania umowy, nie mieli zamiaru spłaty zobowiązania, wprowadzając w tym zakresie w błąd pracownika firmy pożyczkowej.

W zakresie właściwości osobistych i dotychczasowego sposobu życia Sąd oparł się na danych osobopoznawczych i o karalności oskarżonej, które nie były kwestionowane.

Rekapitulując, zgromadzony w przedmiotowej sprawie materiał dowodowy dał podstawy do przyjęcia, iż oskarżona dopuściła się zarzucanego jej czynu.

Zgodnie z art. 286 § 1 k.k. odpowiedzialność karną na podstawie tego przepisu ponosi ten, kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania.

Przestępstwo oszustwa jest przestępstwem powszechnym, co oznacza, że może być popełnione przez każdy podmiot zdolny do ponoszenia odpowiedzialności karnej.

Zachowanie karalne sprawcy czynu opisanego treścią art. 286 § 1 k.k. polega na doprowadzeniu innej osoby do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą między innymi wprowadzenia jej w błąd. Wprowadzenie w błąd oznacza zachowanie prowadzące do wywołania u innej osoby fałszywego odzwierciedlenia rzeczywistości w świadomości tej osoby. Wprowadzenie w błąd może zostać osiągnięte także poprzez przemilczenie, tzn. zaniechanie poinformowania o faktycznym, prawdziwym stanie rzeczy.

Przedmiotem wykonawczym oszustwa jest mienie w szerokim znaczeniu, obejmującym zarówno uszczerbek majątkowy jak i utracone korzyści, jeżeli są następstwem niekorzystnego rozporządzania mieniem. Mienie w rozumieniu art. 286 k.k. obejmuje zatem wszelkie prawa majątkowe i obligacyjne, w tym także usługi i świadczenia. Korzyść jako znamię oszustwa należy pojmować szeroko, gdyż polegać ona może na uzyskaniu zysku (zwiększeniu aktywów) albo na zmniejszeniu pasywów. Dążenie sprawcy oszustwa może obejmować zarówno korzyść własną jak i korzyści dla kogoś innego.

Przestępstwo oszustwa ma charakter materialny, tzn., że dla jego bytu niezbędne jest wystąpienie skutku w postaci niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez pokrzywdzonego.

Czyn stypizowany w artykule 286 § 1 k.k. należy do kategorii przestępstw umyślnych, wymagających dla swej realizacji szczególnej postaci zamiaru bezpośredniego – zamiaru szczególnie zabarwionego (*dolus directus coloratus*). Wyraz temu dał Sąd Najwyższy, który w wyroku z dnia 11.02.2009 r., III KK 245/08, stwierdził, że: „określone w art. 286 k.k. przestępstwo oszustwa jest przestępstwem umyślnym, zaliczanym do tzw. celowościowej odmiany przestępstw kierunkowych. Ustawa wymaga, aby zachowanie sprawcy było ukierunkowane na określony cel, którym w przypadku oszustwa jest osiągnięcie korzyści majątkowej. Sprawca podejmując działanie, musi mieć wyobrażenie pożądanej dla niego sytuacji, która stanowić ma rezultat jego zachowania. Powyższe ujęcie znamion strony podmiotowej wyklucza możliwość popełnienia oszustwa z zamiarem ewentualnym, zamiar bezpośredni winien obejmować zarówno cel, jak i sam sposób działania zmierzający do zrealizowania tego celu. Sprawca musi chcieć takiego właśnie sposobu działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i cel ten musi stanowić punkt odniesienia każdego ze znamion przedmiotowych przestępstwa. Przypisując sprawcy popełnienie przestępstwa określonego w art. 286 § 1 k.k., należy wykazać, że obejmował on swoją świadomością i zamiarem bezpośrednim (kierunkowym) nie tylko to, że wprowadza w błąd inną osobę (względnie wyzyskuje błąd), ale także i to, że doprowadza ją w ten sposób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem - i jednocześnie chce wypełnienia tych znamion”. Tym samym elementy przedmiotowe oszustwa muszą mieścić się w świadomości sprawcy i muszą być objęte jego wolą. Sprawca nie tylko musi chcieć uzyskać korzyść majątkową, lecz musi także chcieć w tym celu użyć określonego sposobu działania lub zaniechania. Nie można bowiem uznać za wypełnienie znamion strony podmiotowej oszustwa sytuacji, w której chociażby jeden z wymienionych wyżej elementów nie jest objęty świadomością sprawcy. Brak jest również realizacji znamion strony podmiotowej w przypadku, gdy sprawca chociażby jednego z wymienionych elementów nie obejmuje chęcią, lecz tylko się godzi. Oszustwo zatem z punktu widzenia znamion strony podmiotowej może być popełnione wyłącznie z zamiarem bezpośrednim, szczególnie zabarwionym, obejmującym zarówno cel jak i sposób działania sprawcy (zob. wyrok SN z dnia 22.11.1973 r., III KR 278/73).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy nie może budzić najmniejszych wątpliwości, że oskarżona swoim zachowaniem wyczerpała znamiona występkę z art. 286 § 1 k.k. Zachowanie oskarżonej wymierzone było dobro prawne będące przedmiotem ochrony przestępstwa oszustwa z art. 286 k.k., tj. mienie. Skoro przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. jest przestępstwem powszechnym, to powyższe oznacza, że i oskarżona spełniała wymagania podmiotowe sprawcy tegoż występkę. Zachowanie oskarżonej miało postać doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. W okolicznościach sprawy nie budziło również żadnych wątpliwości, że oskarżona działała umyślnie i to z zamiarem bezpośrednim. Świadczyły o tym okoliczności sprawy, a w szczególności fakt, iż oskarżona z mężem przemilczeli swą sytuację materialną, a następnie nie zapłacili żadnej raty pożyczki mimo, iż osiągnęli dochody.

W świetle powyższego nie ulega wątpliwości fakt, że oskarżona swoim zachowaniem wypełniła znamiona występkę z art. 286 § 1 Kk.,

Reasumując sprawstwo, zawinienie oraz okoliczności popełnienia przez oskarżoną przypisanego jej przestępstwa nie budziły żadnych wątpliwości.

Wymierzając oskarżonej karę za dokonane przestępstwo Sąd kierował się dyrektywami określonymi w art. 53 kk. Uwzględniono, zatem rodzaj naruszonego dobra, stopień szkodliwości społecznej czynu jak i zawinienie sprawcy. Nie budzi wątpliwości, że oskarżona dopuściła się przedmiotowego występkę w pełni świadomie i umyślnie. Wymierzając zatem, oskarżonej karę za popełniony czyn, Sąd wziął pod uwagę stopień społecznej szkodliwości czynu, w tym sposób działania oskarżonej oraz wysokość szkody przez w/w wyrządzoną.

Popełnione przez oskarżoną czyn przestępczy, charakteryzują się nie małym stopniem społecznej szkodliwości. Na społeczną szkodliwość tego czynu ma wpływ fakt, iż kierowała się ona chęcią łatwego i szybkiego zysku, działała z determinacją, skierowała swoje działanie przeciwko bardzo ważnym i istotnym dobrom chronionym prawem, to jest prawu własności innego podmiotu.

Do okoliczności negatywnych mających wpływ na rodzaj i wymiar kary zaliczyć należy pełną rozmyślność działania, świadomość co do bezprawności podejmowanych decyzji, wagę popełnionego czynu, sposób działania sprawcy, wielkość powstałej szkody.

Sąd wymierzając oskarżonej karę grzywny za popełniony czyn, miał zatem na uwadze stopień jej winy i stopień społecznej szkodliwości czynu. Oskarżona działała umyślnie w zamiarze bezpośrednim. Ponadto oskarżona działała w sposób przemyślany i skuteczny, zmierzając do osiągnięcia korzyści majątkowej.

Sąd wymierzając karę grzywny, w zakresie rodzaju kary jak i jej wysokości brał pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze kary, jakie winna ona osiągnąć wobec oskarżonej oraz jej funkcję prewencyjną w stosunku do ogółu społeczeństwa.

W stosunku do oskarżonej, Sąd zatem, mając na uwadze stopień zawinienia, rodzaj popełnionego przestępstwa, jego zakres i rozmiar, uprzednią nie karalność tej oskarżonej, oraz pozostałe okoliczności wymienione wcześniej wpływające na wymiar kary, skazał w/w na karę grzywny określoną w wyroku, za przypisane jej przestępstwo. Sąd uznał, iż u tej oskarżonej występują takie prognozy, w zakresie popełnienia nowych przestępstw i zachowywania się w sposób podobny, iż wystarczającą do przeciwdziałaniu powyższemu, a zarazem niezbędną w tym zakresie, jest wymierzenie kary jak wyżej. Istnieje wizja, w ocenie Sądu, na poprawę postępowania oskarżonej. Surowsze potraktowanie oskarżonej nie wydaje się być w niniejszej sprawie możliwe i potrzebne, także w zakresie ewentualnego wymierzenia innej rodzajowo kary w tym w szczególności kary pozbawienia wolności, również w warunkach warunkowego zawieszenia jej wykonania, lub kary w wyższej wysokości, albowiem odbiegałoby to od zasad prewencji ogólnej i szczególnej wymiaru kary

Tym samym oceniając społeczną szkodliwość popełnionego czynu, należy ocenić, iż kara inna w tym wyższa kara grzywny lub kara ograniczenia czy pozbawienia wolności, byłaby rażąco surowa, w jakiegokolwiek wysokości i jednoznacznie przekraczałyby stawiane cele, tak w zakresie prewencji ogólnej, jak również szczególnej. Oceniając powyższe należy stwierdzić, iż zamykanie oskarżonej do więzienia, lub kierowanie do pracy a także obciążanie wyższymi dolegliwościami finansowymi, w powyższych warunkach, mijałoby się z jakąkolwiek polityką karną, w jej każdym aspekcie.

Wyrok wywiera również skutki w zakresie prewencji ogólnej, ma zatem oddziaływać na społeczeństwo. Dlatego też zdaniem Sądu wymierzona oskarżonej kara spełni powyższe zadanie, mając w szczególności na uwadze wagę tego rodzaju przestępstwa oraz jej negatywny odbiór społeczny, a także zagrożenie społeczne związane z ich popełnianiem.

Od oskarżonej, Sąd nie zasądzał dodatkowych dolegliwości w tym obowiązku naprawienia szkody, ponieważ dla celów kary wystarczająca jest sama wymierzona kara, a jakiegokolwiek dodatkowe dolegliwości przekraczałyby wobec tej osoby stopień kary i byłyby zbyt dolegliwe w odniesieniu do społecznej szkodliwości czynu, oraz elementów podmiotowych i przedmiotowych zarzucanego przestępstwa.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów sądowych zapadło z uwzględnieniem sytuacji majątkowej i zarobkowej oskarżonej.

Z tych względów orzeczono jak na wstępie.